

АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ

Сьогодні в Україні спостерігаються тенденції стрімкого застосування інформаційних технологій у всіх сферах суспільно-економічного середовища. Будь-який бухгалтер-практик працює на комп'ютері та не уявляє без нього своєї професійної діяльності.

Як відомо, в розвитку інформаційних систем (ІС) виділяють кілька поколінь. В ІС першого покоління, які в зарубіжній літературі відомі під назвою DATA Processing System- DPS (“Системи обробки даних”, синоніми “Електронна обробка даних”, “Системи електронної обробки даних”), а у вітчизняній – “Автоматизовані системи управління (АСУ)– позадачний підхід”– для кожної задачі окремо готували дані і створювали математичну модель. Такі системи обмежувалися розв'язуванням деяких функціональних задач, наприклад, задач бухгалтерського обліку. ІС другого покоління відомі під назвою Management Information System – MIS (“управлінські (адміністративні) інформаційні системи”, або “інформаційні системи в менеджменті”), у нашій літературі використовується термін “АСУ – концепція баз даних”. Основною функцією таких систем є забезпечення керівництва інформацією. Типову управлінську інформаційну систему характеризує структурований потік інформації, інтеграція задач обробки даних, генерування запитів і звітів. Ця система ґрунтується на ідеології автоматизованих банків даних і баз даних. Системи підтримки прийняття рішень – СППР (Decision Support System-DSS) – це інформаційні системи третього покоління. СППР– інтерактивна комп'ютерна система, призначена для підтримки різних видів діяльності у разі прийняття рішень зі слабоструктурованих або неструктурованих проблем. Інтерес до СППР як перспективної галузі використання обчислювальної техніки постійно зростає. У багатьох країнах розроблення і реалізація СППР перетворилася на сферу бізнесу, що швидко розвивається. СППР мають не тільки загальне інформаційне забезпечення, а й загальне математичне забезпечення – бази моделей, тобто реалізована ідея розподілу обчислень.

Комплексна автоматизація бухгалтерського обліку, яка забезпечує повну обробку всієї облікової інформації, первинний економічний аналіз за окремими показниками, ефективне планування майбутніх податкових виплат, підвищує інформаційні можливості підприємства. Крім того, ведення бухгалтерського обліку за допомогою комп'ютерних систем надає можливість заощадити один з найважливіших ресурсів – час, який можна використовувати для прийняття рішень, для більш поглибленого аналізу господарської діяльності підприємства, планування й прогнозування.

Можливості бухгалтерських програм можуть слугувати критерієм для якісних оцінок і вибору для застосування підприємствами. До цих критеріїв потрібно віднести можливість програмного забезпечення – інформаційної бази:

- вести синтетичний і аналітичний облік активів, капіталу, зобов'язань із елементами управлінського обліку;
- формувати фінансову, податкову, статистичну звітність;
- надавати іншу довідкову інформацію для потреб ведення господарської діяльності;
- на базі цих можливостей проводити автоматизований аналіз-прогноз і контроль за діяльністю підприємства.

Крім того, програмне забезпечення повинне задовольняти відповідні технічні, комерційні й ергономічні потреби. Сьогодні будь-яка облікова система не просто інструмент формування звітності. Це джерело інформації, аналіз якої дозволяє керівнику підприємства відстежувати тенденції і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Тому коло користувачів облікової системи з часом розширюється: Ринок інформаційних систем репрезентований

великою кількістю бухгалтерських програм. Кожне підприємство вибирає певний програмний продукт відповідно до власної структури та особливостей господарської діяльності. Для того, щоб не помилитись у виборі програми, необхідно зробити порівняльний аналіз тих, які є на ринку.

Необхідно звернути увагу на такі програмні продукти, що найбільш адаптовані до української системи ведення обліку: «1С: Підприємство» – 7 і 8 версія; «Акцент-бухгалтерія»; «Парус–Підприємство»; «Бест Звіт Плюс». «1С: Бухгалтерія для України» та «Галактика», адже саме на них спостерігається нині найбільший попит на ринку інформаційних ресурсів.

Комп'ютерну систему бухгалтерського обліку (КСБО) можна створювати як:

- 1) систему автоматизації розв'язання окремих завдань бухгалтерського обліку;
- 2) систему комплексної автоматизації бухгалтерського обліку;
- 3) складову частину інтегрованої системи автоматизації управління підприємством.

Очевидно, що з позицій формування повноцінної інформаційної бухгалтерської системи найцікавішим варто вважати третій варіант, хоч його запровадження вимагає чіткої регламентації з виконання робіт по фіксації, сортуванню даних і формуванню інформаційних потоків іншими підрозділами господарюючого суб'єкта. Причому, чим більше підприємство і чим більше його співробітників зайнято в системі управління, тим складнішою є задача складання регламентів, що забезпечують узгоджену роботу усіх ланок управління. Координуючим органом при цьому має бути бухгалтерія, оскільки саме в системі бухгалтерського обліку формується основний потік техніко-економічної інформації, яка потім використовується при розробці та прийнятті управлінських рішень. Параметри інформації, одержаної з інших структурних підрозділів, повинні визначатися, виходячи саме з потреб інформаційної бухгалтерської системи.

Обробка даних бухгалтерського обліку з допомогою спеціалізованого програмного забезпечення на ПЕОМ відбувається, як правило, за стандартними процедурами. Тому перелік і форми результатної інформації у більшості випадків залишаються незмінними, строго регламентованими. Але в процесі діяльності підприємства для певних ланок управлінської вертикалі може знадобитися така результатна інформація, яка за замовчуванням не готується і не надається спеціалізованими програмами. У зв'язку із цим при розробці алгоритмів обробки зібраної економічної інформації необхідно обов'язково перебачити узгодження форм результатної інформації із потребами персоналу, що відповідає за прийняття управлінських рішень.

Отже, автоматизація системи бухгалтерського обліку дозволяє істотно полегшити працю бухгалтера, позбутися від рутинної роботи, підвищує оперативність та точність облікової інформації, дозволяє звернути більшу увагу на проведення економічного і фінансового аналізу роботи підприємства та пошуку резервів щодо підвищення ефективності цієї роботи. Саме тому підприємствам необхідно визначитися з вибором програмного забезпечення, яке було здатне задовільнити всі потреби обліку підприємства і водночас було досить економічним і не потребувало великих витрат на його придбання, а також не вимагало від бухгалтера специфічних навичок програмування. Тільки за умови вибору можна максимізувати ефективність та ведення облікової діяльності, що, безумовно, є необхідним кроком на шляху до розвитку підприємства.

Література:

1. Синявіна, Ю. В. Аналіз українського ринку інформаційних систем бухгалтерського обліку [Текст] / Юлія Вікторівна Синявіна // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 21. – № 2. – С. 305-308. – ISSN 1993-0259.
2. Шквір В.Д. Концепція побудови комплексної автоматизованої інформаційної системи обліку, аналізу та внутрішнього аудиту /Шквір В.Д., Борщук І.В., Федішин Н.І. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2981/1/108.pdf>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>